

การจัดทำรายงานการควบคุมภายใน

เอกสารอ้างอิง : ระเบียบ คณก.ตรวจเงินแผ่นดิน ว่าด้วยการกำหนดมาตรฐาน

การควบคุมภายใน พ.ศ.๒๕๔๔

การควบคุมภายใน หมายถึง กระบวนการ/ สร้างความมั่นใจ/ การดำเนินงานบรรลุ
วัตถุประสงค์/ รวมถึงการดูแลรักษาทรัพย์สิน/ การป้องกันการทุจริต/ ความน่าเชื่อถือ
รายงานด้านการเงิน/ การปฏิบัติตามกฎหมาย

ขั้นตอนการจัดทำ

๑. นำ Job Description ของหน่วยมาเป็นหลัก
๒. นำหน้าที่ใน Job Description มาแตกเป็นงาน
๓. พิจารณา กฎ ระเบียบ และกระบวนการปฏิบัติ
๔. จัดทำรายงานการจัดวางระบบการควบคุมภายใน (แบบ ค.๑), ความเสี่ยงที่มีนัยสำคัญและกิจกรรมการควบคุม (แบบ ค.๒) และ แผนการปรับปรุงการควบคุมภายใน (แบบ ค.๓)

การจัดวางระบบการควบคุมภายใน (แบบ ค.๑)

๑. ภารกิจและวัตถุประสงค์การดำเนินงานที่สำคัญ
๒. ข้อมูลเกี่ยวกับสภาพแวดล้อมการควบคุม
  - ๒.๑ ข้อมูลทั่วไป
  - ๒.๒ กิจกรรมที่ต้องปฏิบัติตามภารกิจ
  - ๒.๓ การปฏิบัติในแต่ละกิจกรรม
๓. ความเสี่ยงที่สำคัญและข้อมูลเกี่ยวกับกิจกรรมการควบคุม
๔. วิธีการติดตามประเมินผล
๕. ผู้รับผิดชอบประเมินผล

ระบบการควบคุมภายในโรงเรียนจ่าอากาศ

- จัดทำ ๘ พ.ย.๕๗
- วัตถุประสงค์ เพื่อให้เป็นสถาบันการศึกษาหลักขั้นต้นในระดับผู้ปฏิบัติงานของ ทอ.ที่มีคุณภาพและเป็นมาตรฐาน
- กิจกรรมที่ต้องปฏิบัติตามภารกิจ แบ่ง ๕ กิจกรรม
  ๑. การให้การศึกษาระดับ นจอ.
  ๒. การฝึกวิชาทหารให้แก่ นจอ. และ ข้าราชการ กห.ต่ำกว่าสัญญาบัตร
  ๓. การปกครองบังคับบัญชา
  ๔. การให้การฝึกศึกษาอบรมข้าราชการ กห.ต่ำกว่าสัญญาบัตร
  ๕. การสนับสนุน

ขั้นตอนดำเนินงาน

ขั้นตอนที่	การปฏิบัติ	แบบฟอร์ม
๑	ทบทวน/ แต่งตั้ง คณก.ประเมินผล	คำสั่ง
๒	ติดตามผลการปฏิบัติตามแผนการปรับปรุง ในงวดก่อน (ปีที่ผ่านมา)	แบบติดตาม – ปย.๓
๓	ตอบแบบสอบถาม (การบริหาร, การเงิน การบัญชี, การบริหารทรัพยากรบุคคล)	- ตัวอย่างในเอกสาร - หน่วยจัดทำ
๔	ประเมินองค์ประกอบของมาตรฐานการ ควบคุมภายใน	แบบ ปย.๒ - ๑

ขั้นตอนดำเนินงาน (ต่อ)

ขั้นตอนที่	การปฏิบัติ	แบบฟอร์ม
๕	สรุปผลการประเมินองค์ประกอบของมาตรฐานการควบคุมภายใน	แบบ ปย.๒
๖	ทำแบบประเมินการควบคุมภายใน โดยพิจารณาผลจากการปฏิบัติตั้งแต่ขั้นที่ ๒ - ๕	แบบ ปม.
๗	ทำแผนการปรับปรุงการควบคุมภายในจากความเสี่ยงที่พบในขั้นที่ ๖	แบบ ปย.๓
๘	ทำหนังสือรับรองการควบคุมภายในของหน่วย	แบบ ปย.๑

รายงานการควบคุมภายใน
(งวดตั้งแต่ ๑ ต.ค.๕๑ – ๓๐ ก.ย.๕๒)

แบบติดตาม – ปย.๓

จุดอ่อน	งวด/เวลาที่พบจุดอ่อน	การปรับปรุง	กำหนดเสร็จ/ผู้รับผิดชอบ	สถานะการดำเนินงาน
<p>คอมพิวเตอร์ที่ใช้ในการสอน นจอ.มีจำนวนไม่เพียงพอ (ความต้องการ ๑๒๐ เครื่องต่อ นจอ. ๙๒๒ คน)</p>	<p>๑ ต.ค.๕๐ – ๓๐ ก.ย.๕๑</p>	<ul style="list-style-type: none"> - จัดทำโครงการจัดหาเครื่องคอมพิวเตอร์สำหรับ นจอ. และขออนุมัติตามขั้นตอนที่ ทอ.กำหนด - ปัจจุบันมี ๑๖๐ เครื่องต่อ นจอ.๙๕๗ คน 	<p>๓๐ ก.ย.๕๓/ คณก. เทคโนโลยีฯ</p>	<p>★</p>
<p>สระว่ายน้ำที่มีอยู่กว้าง ๕๐ เมตร ยาว ๘๐ เมตร ลึก ๕ เมตร อาจไม่ปลอดภัยต่อ นจอ.และคุณภาพน้ำต่ำกว่าเกณฑ์มาตรฐาน</p>	<p>๑ ต.ค.๔๙ – ๓๐ ก.ย.๕๐</p>	<ul style="list-style-type: none"> - ประสาน ชย.ทอ.ประมาณการก่อสร้าง - เสนอ สปช.ทอ.แจ้งความต้องการงบประมาณในปี ๕๒ - เสนอ กบ.ทอ.จัดเข้าแผนการก่อสร้าง ทอ.ในปี ๕๒ - สร้างเสร็จใน ๑๑ ม.ค.๕๓ 	<p>๓๐ ก.ย.๕๓/ นกบ.ฯ, กนร.ฯ</p>	<p>★</p>

แบบติดตาม – ปย.๓

จุดอ่อน	งวด/เวลาที่พบจุดอ่อน	การปรับปรุง	กำหนดเสร็จ/ ผู้รับผิดชอบ	สถานะ การดำเนินงาน
<p>ระบบสารสนเทศ</p> <p>- ไม่มีเครื่องแม่ข่ายที่มีประสิทธิภาพ</p>	<p>๑ ต.ค.๕๐ – ๓๐ ก.ย.๕๑</p>	<ul style="list-style-type: none"> - จัดทำแผนความต้องการเครื่องแม่ข่าย - จัดทำโครงการจัดหาคอมพิวเตอร์เพื่อระบบสารสนเทศและการสื่อสารของ รร.จอ.ฯ - ขออนุมัติโครงการช่วงที่ ๑ ได้รับ ๒๓ เครื่องรวมเครื่องแม่ข่าย 	<p>๓๐ ก.ย.๕๒/ น.ท.รณชัยฯ</p>	

แบบติดตาม – ปย.๓

จุดอ่อน	งวด/เวลาที่พบ จุดอ่อน	การปรับปรุง	กำหนดเสร็จ/ ผู้รับผิดชอบ	สถานะ การดำเนินงาน
ระบบสารสนเทศ - การดำเนินการเรื่อง ฐานข้อมูลของ นขต. ยังไม่แล้วเสร็จ	๑ ต.ค.๕๐ – ๓๐ ก.ย.๕๑	- จัดทำแผนการจัดทำ ฐานข้อมูลและระบบ สารสนเทศ - จัดอบรมการจัดทำ ฐานข้อมูลและระบบ สารสนเทศ	๓๐ ก.ย.๕๒/ น.ท.ระลึกฯ	X
- ผู้ใช้ขาดความรู้ความ เข้าใจในการใช้งาน ระบบที่ได้พัฒนา	๑ ต.ค.๕๐ – ๓๐ ก.ย.๕๑	- จัดฝึกอบรมผู้ใช้งานให้ มีความรู้ความเข้าใจใน การใช้งานระบบ - สร้างกระดานถามตอบ ปัญหาเกี่ยวกับการใช้ งานระบบ	๓๐ ก.ย.๕๒/ น.ท.ระลึกฯ	X

แบบติดตาม – ปย.๓

จุดอ่อน	งวด/เวลาที่พบจุดอ่อน	การปรับปรุง	กำหนดเสร็จ/ผู้รับผิดชอบ	สถานะการดำเนินงาน
<p>ระบบสารสนเทศ</p> <p>- ความปลอดภัยของระบบสารสนเทศทั่วทั้งองค์กร</p>	<p>๑ ต.ค.๕๐ – ๓๐ ก.ย.๕๑</p>	<p>- จัดทำแผนการเกี่ยวกับการบริหารความปลอดภัยของระบบสารสนเทศทั่วทั้งองค์กรรวมทั้งนโยบายและมาตรการสนับสนุนแผนที่วางไว้</p> <p>- จัดฝึกอบรมผู้ใช้งานให้มีความรู้ในด้านความปลอดภัยของระบบสารสนเทศ</p>	<p>๓๐ ก.ย.๕๒/ น.ท.ศุภกรฯ</p>	<p>X</p>

แบบติดตาม – ปย.๓

จุดอ่อน	งวด/เวลาที่พบจุดอ่อน	การปรับปรุง	กำหนดเสร็จ/ผู้รับผิดชอบ	สถานะการดำเนินงาน
<p>ระบบสารสนเทศ</p> <ul style="list-style-type: none"> - เครื่องคอมพิวเตอร์ของผู้ใช้ไม่รองรับการทำงานในระบบ 	<p>๑ ต.ค.๕๐ – ๓๐ ก.ย.๕๑</p>	<ul style="list-style-type: none"> - จัดทำแผนความต้องการ Hardware & Software ที่มีประสิทธิภาพ - ปัจจุบันได้จัดเครื่องลูกข่ายในระดับแผนก และทดลองใช้งานเมื่อ ก.ค.๕๒ 	<p>๓๐ ก.ย.๕๒/ น.ท.รณชัยฯ</p>	<p>★</p>

แบบสอบถามการควบคุมภายใน

- ด้านการบริหาร
- ด้านการเงินการบัญชี
- ด้านการบริหารทรัพยากรบุคคล

ตัวอย่าง

แบบสอบถามการควบคุมภายใน ด้านการบริหาร

คำถาม	มี/ใช่	ไม่มี/ ไม่ใช่	คำอธิบาย/คำตอบ
หน่วยรับตรวจมีการกำหนดพันธกิจเป็นลายลักษณ์อักษร	√		กำหนดในอัตรา ทอ.๕๒
กระบวนการดำเนินงานที่สำคัญมีการจัดทำเป็นเอกสารในรูปแบบที่แก้ไขได้ง่าย	√		จัดทำไม่ครบทุกกิจกรรม

แบบ ปย.๒-๑

(รายงานผลการประเมินองค์ประกอบของมาตรฐานการควบคุมภายใน)

จุดที่ประเมิน	มี/ใช่	ไม่มี/ไม่ใช่	คำอธิบายเพิ่มเติม
สภาพแวดล้อมการควบคุม			
การประเมินความเสี่ยง			
กิจกรรมการควบคุม			
สารสนเทศและการสื่อสาร			
การติดตามประเมินผล			

แบบ ปย.๒ (สรุปการประเมินองค์ประกอบ)

องค์ประกอบการควบคุมภายใน	ผลประเมิน/ข้อสรุป
๑. สภาพแวดล้อมการควบคุม	<ul style="list-style-type: none"> - มีการสร้างจิตสำนึกในการปฏิบัติงาน (การอบรมศีลธรรม, การพัฒนาคุณภาพและปรับปรุงคุณภาพงาน) - มีโครงสร้างสายงานบังคับบัญชา - มีนโยบาย ระเบียบ วิธีปฏิบัติและกำหนดบทบาทของทางวินัยอย่างชัดเจน - มีการจัดทำ BSC ประเมิน/แก้ไขจุดอ่อนในการปฏิบัติงานที่ผ่านมา ปัจจุบันได้จัดทำแผนบริหารงาน ด้วย BSC ปี ๕๑ – ๕๔ เป็นการส่งเสริมการควบคุมภายในให้มีประสิทธิผลมากขึ้น

แบบ ปย.๒ (สรุปการประเมินองค์ประกอบ)

องค์ประกอบการควบคุมภายใน	ผลประเมิน/ข้อสรุป
๒. การประเมินความเสี่ยง	<ul style="list-style-type: none"> - มีการประชุมข้อขัดข้องทุกวันพฤหัสบดี, ประชุมหน่วยเดือนละ ๑ ครั้ง - การประเมินความเสี่ยงโดยอาศัยบทเรียนข้อผิดพลาดจากผลการปฏิบัติงานในอดีต - ควรจัดทำแผนที่รวมการประเมินความเสี่ยงและประชาสัมพันธ์ให้บุคลากรรับทราบ ตลอดจนเสนอความจำเป็นเพื่อของบประมาณอย่างเพียงพอ

แบบ ปย.๒ (สรุปการประเมินองค์ประกอบ)

องค์ประกอบการควบคุมภายใน	ผลประเมิน/ข้อสรุป
๓. กิจกรรมการควบคุม	<ul style="list-style-type: none"> - มีการแบ่งมอบหน้าที่และความรับผิดชอบในหน้าที่ตามอัตราเฉพาะกิจและในรูปแบบ คณก. - มีการควบคุมด้วยกฎ, ระเบียบ, คู่มือต่างๆ, การตรวจเยี่ยม - การควบคุมทางกายภาพด้านพัสดุและทรัพย์สินมีการปฏิบัติถูกต้อง - พบความเสี่ยง/จุดอ่อนที่ควรได้รับการแก้ไข ๓ เรื่อง คือ ไม่มีห้องฝึกฝนเพียงพอสำหรับ นจอ., ระบบระบายน้ำในสถานศึกษายังไม่ดีพอ น้ำท่วมขังเข้าห้องเรียนและอาคารนอน นจอ.เป็นประจำ, คลังอาวุธอยู่กระจัดกระจาย ยากต่อการกำกับดูแล

แบบ ปย.๒ (สรุปการประเมินองค์ประกอบ)

องค์ประกอบการควบคุมภายใน	ผลประเมิน/ข้อสรุป
๔. สารสนเทศและการสื่อสาร	<ul style="list-style-type: none"> - มีระบบข้อมูลสารสนเทศและการสื่อสารข้อมูลต่าง ๆ ทั้งภายในและภายนอก ทอ. ไม่มากนัก - การบริการงานข้อมูลในเรื่องความถูกต้องและความปลอดภัยในการเรียกใช้สารสนเทศของผู้ปฏิบัติงานยังไม่สมบูรณ์
๕. การติดตามประเมินผล	<ul style="list-style-type: none"> - มีการติดตามประเมินผลระหว่างการทำงาน - สตง.ตรวจบัญชีเงินรายรับสถานศึกษาเมื่อ ๑ มี.ค.- ๓ เม.ย.๕๒ และ สตง.ทอ.ตรวจการเงินการบัญชี พัสดุและทรัพย์สิน เมื่อ ๓ พ.ย.- ๑๓ ธ.ค.๕๑ และ ๒๙ มิ.ย.- ๒๔ ก.ค.๕๒ ผลการตรวจการปฏิบัติงานเรียบร้อย ไม่มีข้อแก้ไข

แบบ ปม. (แบบประเมินการควบคุมภายใน)

- ให้พิจารณาจากสรุปผลการประเมินองค์ประกอบ (แบบ ปย.๒)
- ระบุความเสี่ยง, จุดอ่อนจุดแข็ง

วัตถุประสงค์	ความเสี่ยงและสาเหตุ	วัตถุประสงค์ของการควบคุม	ระดับความเสี่ยง	การควบคุมที่มีอยู่	การประเมินผลการควบคุม	จุดอ่อนและสาเหตุ	การปรับปรุงการควบคุม

แบบ ปย.๓ (แผนการปรับปรุง)

จุดอ่อน	งวด/เวลาที่พบจุดอ่อน	การปรับปรุง	กำหนดเสร็จ/ ผู้รับผิดชอบ	หมายเหตุ
ห้องฝึกฝนที่มีอยู่ไม่เพียงพอ บางห้องไม่มีมุ้งลวด บางแห่งใช้ใต้ถุนอาคารนอนเป็นที่ฝึกฝนรวมการไม่เป็นสัดส่วน	๑ ต.ค.๕๑ – ๓๐ ก.ย.๕๒	<ul style="list-style-type: none"> - ประสาน ชย.ทอ.ประมาณการก่อสร้าง - เสนอ สปช.ทอ.แจ้งความต้องการงบประมาณ - เสนอ กบ.ทอ.เพื่อจัดเข้าแผนก่อสร้างในปี ๕๔ - เร่งรัดการซ่อมติดตั้งมุ้งลวดห้องฝึกฝนอาคารนอน ๑, ๔ 	๓๐ ก.ย.๕๔/ นทบ.๖	
รร.จอ.๖ ยังไม่มีระบบระบายน้ำ ในฤดูฝน น้ำจะท่วมขังพื้นห้องเรียนและอาคารนอน	๑ ต.ค.๕๑ – ๓๐ ก.ย.๕๒	<ul style="list-style-type: none"> - ประสาน ชย.ทอ.ประมาณการก่อสร้าง - ประสาน กบ.ทอ.ขออนุมัติผังแม่บท - เสนอ สปช.ทอ.แจ้งความต้องการงบประมาณ 	๓๐ ก.ย.๕๔/ นทบ.๖	

แบบ ปย.๓ (แผนการปรับปรุง)

จุดอ่อน	งวด/เวลาที่พบจุดอ่อน	การปรับปรุง	กำหนดเสร็จ/ผู้รับผิดชอบ	หมายเหตุ
คลังอาวุธ ๘ แห่งอยู่กระจัดกระจายตามอาคารนอน ยากต่อการควบคุมและใช้งาน	๑ ต.ค.๕๑ – ๓๐ ก.ย.๕๒	<ul style="list-style-type: none"> - เสนอ กบ.ทอ.เพื่อจัดเข้าแผนก่อสร้างในปี ๕๔ - ประสาน ชย.ทอ.ประมาณการก่อสร้างคลังอาวุธ ๑ แห่งใช้พื้นที่หลังอาคารอิเล็กทรอนิกส์ - ประสาน กบ.ทอ.ขออนุมัติผังแม่บทฯ - เสนอ สปช.ทอ.แจ้งความต้องการงบประมาณในปี ๕๕ - เสนอ กบ.ทอ.เพื่อจัดเข้าแผนก่อสร้างในปี ๕๕ 	๓๐ ก.ย.๕๖/ นกบ.ฯ	

แบบ ปย.๓ (แผนการปรับปรุง)

จุดอ่อน	งวด/เวลาที่พบจุดอ่อน	การปรับปรุง	กำหนดเสร็จ/ผู้รับผิดชอบ	หมายเหตุ
<p>การบริหารจัดการ (ระบบสารสนเทศ)</p> <p>๑. การดำเนินการเรื่องฐานข้อมูลของ นขต.ยังไม่แล้วเสร็จ</p> <p>๒. ผู้ใช้งานขาดความรู้ความเข้าใจในการใช้งานระบบที่ได้พัฒนาแล้ว</p>	<p>๑ ต.ค.๕๐ – ๓๐ ก.ย.๕๑</p> <p>๑ ต.ค.๕๐ – ๓๐ ก.ย.๕๑</p>	<p>- จัดทำแผนจัดทำฐานข้อมูลและระบบสารสนเทศ</p> <p>- จัดอบรมการจัดทำฐานข้อมูลและระบบสารสนเทศ</p> <p>- จัดฝึกอบรมผู้ใช้งานให้มีความรู้ความเข้าใจในการใช้งานระบบ</p> <p>- สร้างกระดานถามตอบปัญหาเกี่ยวกับการใช้งานระบบ</p>	<p>๓๐ ก.ย.๕๓/ น.ท.ระลึกฯ</p> <p>๓๐ ก.ย.๕๓/ น.ท.ระลึกฯ</p>	

แบบ ปย.๓ (แผนการปรับปรุง)

จุดอ่อน	งวด/เวลาที่พบจุดอ่อน	การปรับปรุง	กำหนดเสร็จ/ผู้รับผิดชอบ	หมายเหตุ
๓. ความปลอดภัยของระบบสารสนเทศทั่วทั้งองค์กร	๑ ต.ค.๕๐ – ๓๐ ก.ย.๕๑	<ul style="list-style-type: none"> - จัดทำแผนเกี่ยวกับการบริหารความปลอดภัยของระบบสารสนเทศทั่วทั้งองค์กร รวมทั้งนโยบายและมาตรการสนับสนุนแผนที่วางไว้ - จัดฝึกอบรมผู้ใช้งานให้มีความรู้ในด้านความปลอดภัยของระบบสารสนเทศ 	<p>๓๐ ก.ย.๕๓/ น.ท.ศุภกรฯ</p> <p>๓๐ ก.ย.๕๓/ น.ท.ระลึกฯ</p>	

แบบ ปย.๑ (หนังสือรับรอง)

เรียน ผู้บัญชาการกองบัญชาการฝึกศึกษาทหารอากาศ

“ ..... ผลการประเมินเชื่อว่า รร.จอ.ฯ มีการควบคุมภายในสำหรับงวด ตั้งแต่ ๑ ต.ค.๕๑ – ๓๐ ก.ย.๕๒ เป็นไปตามมาตรฐานการควบคุมภายในที่ คตง. กำหนด มีความเพียงพอและบรรลุวัตถุประสงค์ของการควบคุมภายใน หากแต่มี จุดอ่อนในกิจกรรมการจัดการเรียนการสอนและกิจกรรมสนับสนุน แม้ว่าเป็นปัจจัย เสี่ยงทั่วไปที่ไม่ใช่นัยสำคัญ หากไม่ปรับปรุงอาจมีผลกระทบต่อวัตถุประสงค์ จึงได้ กำหนดแผนการปรับปรุง..... ”

ผู้บังคับการโรงเรียนจ่าอากาศ ฯ

๒๗ กรกฎาคม ๒๕๕๒

ข้อเสนอแนะ

